

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

врахування суб'єктивної позиції, створення можливостей для самоактуалізації природних потенціалів кожного учасника освітнього процесу.

Література

1. Князева Е. Н. Пробуждающее образование / Е. Н. Князева // Синергетическая парадигма. Синергетика образования. – М. : Прогресс-Традиция, 2007.
2. Штейнберг В. Э. Теория и практика дидактической многомерной технологии [Электронный ресурс] / Валерий Эммануилович Штейнберг. – М. : Народное образование, 2015. – 350 с. – Режим доступа: http://oprб.ru/data/partner/6/message/Z5wOJ4FP_250988.pdf. (дата обращения: 25.03.17). – Название с экрана.

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНІМІЧНОЇ СФЕРИ

Паскаль О. В.

Університет Ушинського, Україна

Підготовка майбутніх фахівців соціонімічної сфери, використовуючи можливості коучингових технологій, є одним з інноваційних методів підготовки творчої, продуктивної професійної діяльності студента – фахівця соціонімічної сфери і буде відбуватися ефективно, якщо забезпечити реалізацію таких педагогічних умов: в основі змісту підготовки майбутніх фахівців соціонімічної сфери за інноваційною технологічною системою лежить оволодіння професійною діяльністю: навчально-професійна діяльність студентів виступає в якості інтегруючого чинника всієї системи професійної підготовки; активне оволодіння досвідом професійної діяльності студентами розпочинається з оволодіння коуч-технологій на підставі продуктивного і творчого мислення; вся система освітніх засобів зорієнтована не тільки на оволодіння досвідом соціально-педагогічної діяльності, але і на формування особистості фахівця в цілому.

«Як освітня технологія – вважає О. В. Рудницьких, – коучинг належить до інтерактивних технологій сучасної освіти. Сучасний навчальний процес повинен бути центрованим на тих, хто навчається, де роль викладача більш схожа на ту, що відіграє тренер або консультант, і полягає в тому, щоб спрямовувати студентів, розкриваючи і використовуючи при цьому їхній власний внутрішній потенціал» [2, с. 176]. Отже, феномен коучингу формує суб'єкта, здатного рефлексувати і використовувати свій інтелектуальний та особистісний потенціал самостійно.

Для більш ефективної підготовки майбутніх фахівців соціонімічної сфери з використанням можливостей коучингових технологій нами було використано чотириступеневу модель GROW, розроблену Дж. Уїтмором [4, с. 67]. Літери моделі відповідають першим буквам слів, що означають етапи проведення навчальної дискусії або стадії на шляху до вирішення проблеми.

Етапи коучингової технології будуються за схемою grow:

1 етап: g (goal) – мета. Постановка цілей – перший і найскладніший етап коучингу; 2 етап: r (resources) реальність – окреслення стану проблеми, дослідження ресурсів, знань, необхідних для її вирішення; 3 етап: o (opportunities) варіант – пошук можливостей для досягнення мети, вибір найоптимальніших; 4 етап: w (will) – воля – застосування обраних стратегій, перевірка в дії.

Для нашого дослідження пріоритетне значення має виявлення сутнісних характеристик готовності майбутніх фахівців соціонімічної сфери до використання можливостей коучингових технологій у професійній діяльності. Було виокремлено такі сутнісні характеристики:

- високий рівень мотивації до використання можливостей коучингових технологій для професійного саморозвитку;
- адаптованість до умов, що змінюються в професійному педагогічному середовищі (перебудова своєї діяльності у зв'язку з появою нових можливостей, технік і засобів коучингу тощо);
- уміння отримувати нові знання з дослідження власної соціально-педагогічної діяльності і перебудовувати її на основі освоєння коучингових технологій.

Проаналізувавши, зазначені структурні складові, ми можемо виокремити три компоненти підготовленості студентів – майбутніх соціальних педагогів, а саме: мотиваційний (зацікавлення у використанні можливостей коуч-технологій для професійного саморозвитку, інтерес до самореалізації в професійній сфері); когнітивний (знання особливостей використання коучингових технологій); особистісний (розвиток комунікабельності, відкритості, щирості тощо).

На першому етапі дослідницької роботи був проведений пошуково-розвідувальний експеримент, що передбачав здійснення анкетування студентів – соціальних педагогів 4-5 курсів, які проходили стажерську і соціально-педагогічну практику в соціально-орієнтованих освітніх закладах.

Наступним етапом дослідницької роботи було проведення формульованого експерименту, який передбачав надання рекомендацій і створення програми навчання студентів – соціальних педагогів технології конструювання власних систем навчання. Рекомендації і зміст експериментально-навчальної програми відображений у курсі «моделювання освітніх технологій», що був розроблений нами для навчання конструювання власних технологій навчання студентів 4-5 курсів, спеціальності «соціальна педагогіка». До означеного курсу входило навчання конструювання за такими технологіями: предметно-зорієнтовані (технологія «навчальне портфоліо») та особистісно-зорієнтовані (технології «педагогічна майстерня», «навчальне проектування», «колективна мислєдіяльність», «навчання як навчальне дослідження»).

Застосування спеціального інструментарію (колесо життєвого балансу, шкала задоволеності просуванням до мети «від 1 до 10», лінія часу), а також техніки візуалізації, дозволяло студентів визначити і зрозуміти значущість своєї професійної ролі, що істотно впливає на розвиток самоосвіти, виявляло кращі особистісні якості студента, які допомогали йому стати успішним у професійній діяльності та сформували почуття відповідальності за виконання і рішення професійних завдань. Студент несе відповідальність за свої результати. Спонукальний імпульс, що примушує суб'єктів працювати в системі «коучинг», – це потреба в змінах [3].

У ході експериментальної роботи підтвердилася думка західних дослідників про безсумнівний результат коучингу – «поліпшення продуктивності діяльності кожної людини і групи в цілому, взаємин у групі, здатності швидко й ефективно реагувати в критичних ситуаціях, гнучкість і адаптивність до змін» [1, с. 34].

Література

1. Парслоу Э. Коучинг в обучении. Практические методы и техники / Э. Парслоу, М. Рэй. – СПб.: Питер, 2003.
2. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті / О. В. Рудницьких / Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «педагогіка і психологія». Педагогічні науки. – 2014. – № 2 (8). – С. 176.
3. Рыбкин И. Коучинг: очередная мистификация или новая религия эффективности? / И. Рыбкин, Э. Падар // Коучинг: истоки, подходы, перспективы. – СПб.: Речь, 2003. – С. 59–66.
4. Thorpe S., Clifford J. Coaching handbook: an action kit for trainers and managers / Sara Thorpe, Jackie Clifford. – London: Cogan page, 2003. – 229 p.

ПРОДУКТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ КРИТЕРІЙ СТАНУ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Пилипюк Т. В.

Університет Ушинського, Україна

Продуктивно-комунікативний критерій підготовленості майбутніх учителів початкової школи до творчої самореалізації має такі показники: сформованість організаторських та комунікативних здібностей майбутніх учителів, наявність творчого потенціалу та креативних здібностей.

Організаційні здібності – це вміння педагога оптимальним чином здійснити часову організацію роботи. Цей вид здібностей базується на змісті попередніх. Організація роботи залежить від того, як добре викладач володіє матеріалом і чи зможе він правильно розрахувати час, потрібний на його засвоєння. Обмеженість у кількості годин вимагає раціонального підходу до планування лекційних і практичних занять, самостійної роботи студентів і перевірки її результатів. Організаційні здібності впливають не лише на професійну діяльність викладача. Від них залежить, як він організовує власний час: скільки виділяє на підготовку, на власну наукову роботу і, зрештою, скільки залишиться вільного часу. Від цього залежить якість викладання і настроїв, з яким педагог спілкується з аудиторією. Якщо часова організація вдала, то матеріал буде вивчено і залишиться час на міжособистісне спілкування. У протилежному випадку викладач може бути втомленим, роздратованим, що негативно позначиться на якості роботи.

Комунікативні здібності – це не лише знання психології викладача, а й вміння їх використати для налагодження продуктивного спілкування, інтерес до окремих особистостей. Розвиток комунікативних здібностей залежить від особистісних якостей викладача: наскільки він відкритий для спілкування, як ставиться до власної роботи і до людей взагалі, а також від його вміння практично застосувати знання, використати попередній досвід, побачити власні недоліки і працювати над ними.